

The Effect of Empathy Training on the Reduction of Crime and Violence of Illegal Aliens in Ray City

Fereshte Ghavidel

Master's Degree in General Psychology, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Varamin-Pishva Branch, Varamin, Iran, f.ghavidel626@gmail.com

Morteza Andalib Kuarium*

Assistant Professor of Psychology, Department of Psychology, Islamic Azad University, Varamin-Pishva Branch, Varamin, Iran, mortezaandalib65@gmail.com

Maryam Behnam Moradi

Assistant Professor of Psychology, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Islamic Azad University, Varamin-Pishva branch, Varamin, Iran, m.behnammoradi@gmail.com

Abstract

The present study was conducted with the aim of the effect of empathy training on reducing the crime and violence of illegal aliens in Ray city. The method of the current research was a semi-experiment with a pre-test-post-test design with a control group. The research population included all illegal citizens living in Ray city. The research sample consisted of 50 illegal citizens of Ray city, who were selected by the available sampling method and randomly divided into two experimental and control groups (25 people in each group). First, a pre-test was taken from the two experimental and control groups, and then the empathy program was implemented for ten sessions in the experimental group, and finally, the post-test was taken from the two experimental and control groups. The tools used were a crime and violence questionnaire (2010) and empathy training package. The results were analyzed using SPSS26 software. The findings showed that empathy training had no significant effect on public conflict strategy and financial crimes ($P > 0.05$). But this effect on interpersonal crimes and crimes related to drugs and addiction was significant ($P < 0.01$). According to the results of the present study, it can be concluded that empathy has a positive effect on reducing crime and violence among illegal citizens, so it is necessary to design empathy intervention programs among illegal citizens.

Keywords: Crime, Violence, Empathy, Illegal Citizens.

Cite this article: Ghavidel, Andalib Kuarium & Behnam Moradi (2023) The Effect of Empathy Training on the Reduction of Crime and Violence of Illegal Aliens in Ray City, Journal of Mental Health Culture, Research Article, Vol.1, NO.1, Fall & Winter 2023,85-99.

DOI: 10.30479/mhc.2023.18011.1017

Received on 28 October, 2022 **Accepted on** 20 January, 2023

Copyright © 2023, The Author(s).

Publisher: Imam Khomeini International University

Corresponding Author: Morteza Andalib Kuarium

E-mail: mortezaandalib65@gmail.com

تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرم و خشونت اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری

فرشته قویدل

کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین-پیشوا، ورامین، ایران،
f.ghavidel626@gmail.com

مرتضی عندلیب کورایم*

استادیار روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین-پیشوا، ورامین، ایران،
mortezaandlib65@gmail.com

مریم بهنام مرادی

استادیار روانشناسی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین-پیشوا، ورامین، ایران،
m.behnammoradi@gmail.com

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرم و خشونت اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری انجام شد. روش پژوهش حاضر نیمه آزمایشی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه پژوهش شامل کلیه اتباع غیرمجاز ساکن شهرستان ری بود. نمونه پژوهش، شامل ۵۰ نفر از اتباع غیرمجاز شهرستان ری بود که با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب و به صورت تصادفی به دو گروه آزمایش و کنترل (هر گروه ۲۵ نفر) تقسیم گردید. ابتدا از دو گروه آزمایش و کنترل پیش‌آزمون گرفته شد و سپس برنامه همدلی به مدت ده جلسه بر روی گروه آزمایش اجرا و در نهایت از دو گروه آزمایش و کنترل پس‌آزمون گرفته شد. ابزار مورد استفاده پرسشنامه جرم و خشونت (۲۰۱۰) و بسته آموزش همدلی بود. داده‌های با استفاده از نرم‌افزار SPSS26 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد آموزش همدلی بر راهبرد تعارض عمومی و جرایم مالی تأثیر معنی‌دار نداشت ($P > 0/05$)، اما این تأثیر بر جرایم بین‌فردی و جرایم مرتبط با مواد مخدر و اعتیاد معنی‌دار بود ($P < 0/01$). با توجه به نتایج پژوهش حاضر می‌توان نتیجه گرفت که همدلی اثر مثبتی بر کاهش جرم و خشونت در بین اتباع غیرمجاز دارد، بنابراین طراحی برنامه‌های مداخله همدلی در بین اتباع غیرمجاز ضروری است.

واژگان کلیدی: جرم، خشونت، همدلی، اتباع غیر مجاز.

استناد: قویدل، عندلیب کورایم و بهنام مرادی (۱۴۰۱)، تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرم و خشونت اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری، دو فصلنامه علمی بهداشت روانی و فرهنگ، مقاله پژوهشی، دوره ۱، شماره ۱، پاییز و زمستان ۱۴۰۱، ۸۵-
تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۸/۶ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۱/۱۰/۳۰
ناشر: دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

موج گسترده مهاجرت و پناهندگی از پدیده‌های قابل توجه قرن حاضر می‌باشد که سیاستمداران حکومت‌ها، برنامه‌ریزان و پژوهشگران به شیوه‌های مختلف و در ابعاد گوناگون با آن مواجه و درگیر هستند. در سال‌های اخیر هجوم گسترده اتباع غیرمجاز در کشور ایران چالش‌های متعدد اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی را برای دولت‌ها و شهروندان به وجود آورده که گستره آن حتی در مسائل امنیتی نیز دیده می‌شود (اخلاص‌پور، ۱۳۹۵). پژوهش‌ها بیانگر این واقعیت است که پدیده مهاجرت و اتباع غیرمجاز نه تنها کلان‌شهرهای بزرگ را با مسائل و چالش‌های گوناگون مواجه ساخته بلکه در سطح شهرستان‌ها نیز شاهد چالش‌ها، مسائل و انواع جرم و جنایت هستیم که لزوم بررسی آن توسط پژوهشگران ضروری به نظر می‌رسد (مختاری، ۱۳۹۵). یکی از مسائلی که در برخی از اعلامیه‌های جهانی نیز بر آن تاکید شده است این نکته می‌باشد که وارد شدن اتباع غیرمجاز به مرزهای سیاسی یک کشور منجر به ایجاد حق برای افراد نشده و کشورها پس از بررسی و قانونی تلقی کردن افراد ملزم به رعایت حقوق آن‌ها هستند برخی دیگر معتقدند که صرفاً ورود به مرزهای سیاسی را افراد دارای حق نموده و کشور ملزم به رعایتی برخی از این حقوق می‌باشد (جکسون^۱، ۲۰۱۴، کاستری^۲، ۲۰۱۳). در هر صورت نکته‌ای که حائز اهمیت می‌باشد وجود اثرات جانبی حضور اتباع غیرمجاز در سطح جامعه می‌باشد به گونه‌ای که شهروندان و گروه‌های مختلف اجتماعی چالش‌ها و مسائل مختلفی را تجربه می‌کنند.

یکی از پدیده‌هایی که اتباع غیرمجاز دیده می‌شود و پژوهشگران نیز بر آن تاکید نموده‌اند وجود دو پدیده جرم^۳ و خشونت^۴ می‌باشد (عربی، ۱۳۹۷). با توجه به اینکه اتباع غیرمجاز به طور کلی یک نوع مهاجرت را از یک مبدا به مقصد داشته‌اند وارث محیط اجتماعی و فرهنگی متفاوتی هستند و رفتارهای اجتماعی آن‌ها از هر دو محیط مبدا و مقصد تاثیرپذیری دارد (مختاری‌خاتونی، ۱۳۹۶). همچنین با توجه به اینکه اتباع غیرمجاز از محیط‌های اجتماعی و فرهنگی به گونه‌ای محروم هستند و این محرومیت و عدم پذیرش آن‌ها در ساختار اجتماعی و فرهنگی جامعه مقصد می‌تواند زمینه‌ساز انواع رفتارهای خشونت‌آمیز و در نهایت بروز رفتارهای مجرمانه در آن‌ها شود (مختاری‌خاتونی، ۱۳۹۶). یکی از علت‌های اصلی وقوع جرم، وجود تفاوت دیدگاه در افراد می‌باشد این در حالی است که یکی از مسائل مهمی که می‌تواند زمینه‌ساز اختلاف نظر افراد در سطح جامعه شود اختلاف‌های فرهنگی، عقیدتی و طبقه اجتماعی افراد می‌باشد همچنین با توجه به اینکه اتباع غیرمجاز به طور طبیعی به لحاظ فرهنگی و اجتماعی با

-
1. Jackson
 2. Kastary
 3. Crime
 4. Violence

افراد جامعه مقصد، دارای تفاوت‌هایی قابل توجه هستند می‌توان نتیجه گرفت احتمال وقوع جرم در این افراد در سطوح مختلف اجتماعی بیشتر است (مؤذن‌زادگان و نوروزی، ۱۳۹۶). بررسی‌های میان رشته‌ای و چند فرهنگی در پژوهش‌های نوین نشان دهنده پیوندهای بحث برانگیزی بین پدیده مهاجرت و جرم هستند این پژوهش‌ها بر خطرات و واقعیت‌هایی تاکید دارند که نشان می‌دهند افراد دارای اتباع غیرمجاز گاه در نقش یک قربانی جرم ظاهر شده و گاه در نقش یک مرتکب دهنده جرم و متجاوز، اما به طور کلی وقوع جرم در این افراد زیاد دیده می‌شود و میزان جرایم در این افراد نسبت به جامعه بیشتر می‌باشد (بالیکا، مارینسکو، کروترو، سیوبانو و استوکی^۱، ۲۰۱۸). در پژوهشی سالدانا^۲ (۲۰۲۰) نشان دادند که اتباع غیرمجاز و در یک سطح کلی‌تر در بین مهاجران، درگیری‌ها و نزاع فردی و اجتماعی در سطحی فراتر از نرم جامعه، در حال رخ دادن است همچنین رفتارهای خشونت‌آمیز و رفتارهایی که در قوانین جرم شناخته می‌شوند، در این افراد بیشتر دیده می‌شود.

خشونت و رفتارهای خشونت‌آمیز دامنه‌ای گسترده دارد و به طور کلی شامل رفتارهایی خواهد شد که یک نیت آگاهانه جهت صدمه و آسیب به خود و دیگران در آن‌ها دیده می‌شود که می‌تواند در ابعاد و جلوه‌های مختلفی از خشونت کلامی تا خشونت در سطوح مختلف فیزیکی داشته باشد که یکی از ارکان اصلی آن بی‌توجهی به سلامت جسمی و روانی خود و دیگران می‌باشد (فاطمی، خان و حسین، ۲۰۱۷). با توجه به اثرات خشونت و همچنین با توجه به گستردگی و ابعاد و بروز آن در سطوح مختلف روانی، جسمی، فردی و اجتماعی، می‌توان خشونت را به عنوان یکی از چالش‌ها و پدیده‌های جهان‌شمول در نظر گرفت که جوامع مختلف با آن مواجه هستند (لی و دی‌جیوسپ^۳، ۲۰۱۸). این نکته در حالی است که متخصصان و پژوهشگران همواره بر ضرورت بررسی ابعاد مختلف خشونت و شناسایی عوامل زمینه‌ساز، ایجادکننده و همچنین اقدامات پیشگیرانه و مداخلات لازم تاکید داشته‌اند (والتس، چپوچتی و فرتاگ^۴، ۲۰۱۶).

یکی دیگر از مسائلی که همواره انسان در روابط و تعاملات بین فردی و اجتماعی به آن نیازمند بوده که زمینه‌ساز فهم و درک متقابل در افراد می‌شود، مفهوم همدلی^۵ است. درک متقابل و حس نوع دوستی و پذیرفته‌شدگی یکی از حالت‌های مفید ارتباطی است که می‌تواند در موقعیت‌های سخت روانی و اضطراب‌آور به انسان کمک نماید و زمینه‌ساز تجربه هیجانات مثبت در افراد شود (عابدی، اسماعیلوندی، بویری، خواجوی و نظرسیدی، ۱۳۹۵). همدلی به معنی درک دیگران و جایدهی و جایگذاری خود به جای دیگران و درک احساس‌ها و هیجانات دیگران و

-
1. Blica, Marinescu, Croitoru, Ciobanu & Stöckl
 2. Saldana
 3. Lee & DiGiuseppe
 4. Waltes, chioocchetti & Freitag
 5. Empathy

تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرم و خشونت اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری/ ۸۹

پاسخ‌دهی متناسب با موقعیت افراد است (ملیون، سرنیگلا، کریستوفانی، انگوگاتو و لواتنتی^۱)، (۲۰۱۹). همدلی یکی از مفاهیم چندبعدی و چندساحتی می‌باشد که پژوهشگران و متخصصان به طور کلی بر دو بعد اصلی آن توافق دارند یکی از ابعاد آن بعد شناختی و بعد دیگر آن عاطفی می‌باشد. بعد شناختی به درک حالت‌های ذهنی فرد اشاره دارد و بعد عاطفی آن نیز بر پاسخ‌های شخصی در برابر حالت‌های عاطفی دیگران تاکید دارد (ملیون و همکاران، ۲۰۱۹). در درک و فهم معنای همدلی می‌توان بیان نمود که همدلی بر پذیرش دیدگاه در تعامل‌های اجتماعی تاکید دارد همچنین شامل مشارکت و پاسخدهی به موقع نسب حالت‌ها و موقعیت‌های آسیب‌پذیری که افراد با آن روبه‌رو هستند، می‌شود (سیگل‌من و رایدر^۲)، (۲۰۱۸). همدلی به عنوان یکی از مهارت‌ها در نظر گرفته می‌شود که در هنگام مواجهه با جرایم قضایی می‌تواند موثر و مفید باشد. در جرایم قضایی چه فرد در مقام مجرم باشد و چه در مقام قربانی، در هر صورت نیاز به درک شدن دارد. همدلی این امکان را فراهم می‌کند که از طریق آن خود را در جای فرد مجرم یا قربانی قرار داد و از دیدگاه و منظر او به قضیه نگاه کرد و هیجان‌ات و افکار او را در هنگام وقوع حادثه درک نمود (دیبا، ۱۴۰۰). علاوه بر این یکی از ابعاد زندگی انسان، بعد اجتماعی می‌باشد انسان بالذات یک موجود اجتماعی است و یکی از ارکان اساسی سلامت روان، برقراری تعاملات و ارتباطات اجتماعی سالم است که می‌تواند اثرات پایداری داشته باشد. پژوهشگران نشان داده‌اند افرادی که از میزان همدلی پایینی برخوردار هستند و در ارتباطات و تعاملات خود کمتر از همدلی استفاده می‌کنند احتمال بیشتری دارد که رفتارهای جامعه‌ستیزی را از خود نشان دهند و افرادی که در آن‌ها همدلی به عنوان یکی از مهارت‌های اصلی نهادینه شده است رفتارهای جامعه‌پسندانه بیشتری داشته و سطوح مختلفی از خشونت را در ارتباطات و تعاملات از خود نشان می‌دهند (کاجی اصفهانی، ۱۳۹۶). همچنین سالادیو، لین، زامپارلی و وراسترو^۳ (۲۰۲۱) نشان دادند که افرادی همدلی بیشتری دارند و سعی در درک احساسات و هیجان‌ات دیگران بدون قضاوت دارد در سطح فردی و اجتماعی می‌تواند آثار مثبت‌تری برای افراد به ارمغان بیاورد. بنابراین با توجه به پژوهش‌های بیان شده می‌توان نتیجه گرفت که اتباع غیرمجاز با مسائل و چالش‌ها روبه‌رو هستند و از طرفی دیگر پژوهش‌های نوین بر آموزش مهارت همدلی به عنوان یکی از مهارت‌های ضروری در زندگی همواره تاکید داشته‌اند و همچنین با توجه به اینکه تاکنون پژوهشی اثر بخشی مهارت همدلی بر اتباع غیرمجاز در ایران را بررسی ننموده است، لذا هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش همدلی بر کاهش جرم و خشونت اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری می‌باشد.

1. Milone Cerniglia, Cristofani, Inguaggiato, Levantini
2. Sigelman & Rider
3. Saladino, Lin, Zamparelli & Verrastro

روش شناسی

پژوهش حاضر با توجه به هدف بنیادی و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها، شبه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون و پس‌آزمون با گروه کنترل و از نظر نوع داده‌ها از زمره پژوهش‌های کمی به شمار می‌رود. جامعه پژوهش حاضر را کلیه اتباع غیرمجاز ساکن شهرستان ری تشکیل می‌دهند. نمونه پژوهش حاضر، شامل ۵۰ نفر از اتباع غیرمجاز شهرستان ری بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری دردسترس انتخاب گردیدند. تعداد گروه نمونه پژوهش حاضر با استفاده از فرمول نمونه کوکران بدست آمد. گروه نمونه به صورت تصادفی به دو گروه آزمایش به تعداد ۲۵ نفر و گروه کنترل به تعداد ۲۵ نفر تقسیم گردید. ابتدا از دو گروه آزمایش و کنترل پیش‌آزمون گرفته شد و سپس برنامه آموزش مهارت‌های همدلی بر روی گروه آزمایش اجرا گردید و در نهایت از دو گروه آزمایش و کنترل پس‌آزمون گرفته شد. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش، اتباع خارجی غیرمجاز بودن و همچنین ملاک‌های خروج از پژوهش عدم حضور در سه جلسه متوالی، گذراندن برنامه آموزشی مشابه و مشخص شدن اتباع خارجی غیرمجاز نبودن بود.

ابزارها

پرسشنامه جرم و خشونت^۱ (CVS)

پرسشنامه جرم و خشونت توسط کنراد، ریلی، کنراد، چان و دنیس^۲ (۲۰۱۰)، طراحی و توسط عندلیب کورایم (۱۳۹۶) هنجار یابی شده است. این پرسشنامه دارای ۳۱ گویه خود گزارشی است که فراوانی استفاده از راهبردهای خشن در تعارضات و خشونت بین فردی را در طی یک سال می‌سنجد؛ این مقیاس شامل ۴ خرده مقیاس است که به لحاظ مفهومی متفاوت اند این چهار خرده مقیاس عبارتند از: خرده مقیاس راهبرد تعارض عمومی (۱۲ گویه)، خرده مقیاس جرایم مالی (۷ گویه)، خرده مقیاس جرم بین فردی (۷ گویه) و خرده مقیاس جرایم مواد مخدر و اعتیاد (۵ گویه). پاسخ‌ها به صورت بله و خیر است برای پاسخ خیر نمره ۰ و برای پاسخ بله نمره ۱ در نظر گرفته می‌شود. بیشترین نمره ۳۱ و کمترین نمره ۰ است. این مقیاس دارای ضریب پایایی مناسب ۰/۷۶ برای مردان و ۰/۷۲ برای زنان است (کنراد و همکاران، ۲۰۱۰). همچنین برمن^۳ (۲۰۰۴) مشخص کرد که این مقیاس در نوجوانان دارای اعتبار پیش‌بینی مناسبی است. ضریب پایایی نسخه فارسی این پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌های راهبرد تعارض عمومی، جرایم مالی، جرایم بین فردی و جرایم مواد و اعتیاد به ترتیب ۰/۷۸۲، ۰/۷۲۵ و ۰/۹۱۶ به دست آمد (عندلیب کورایم، ۱۳۹۶).

-
1. Crime and Violence Scale
 2. Conrad, Riley, Conrad, Chan & Dennis
 3. Berman

تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرم و خشونت اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری/۹۱

در جدول شماره (۱) محتوای جلسات آموزش مهارت همدلی که برگرفته بسته آموزشی همدلی وزیری و لطفی عظیمی (۱۳۹۰) می باشد، ذکر شده است.

جدول ۱: محتوای جلسات آموزش مهارت همدلی

اهداف جلسات	جلسات
گفت و گو در مورد همدلی، اهمیت همدلی، ویژگی فرد همدل	جلسه اول
خود همدلی، توجه به رویدادهای درونی ذهنی، جسمی و درونی	جلسه دوم
معرفی، نقش همدلی در کاهش خشونت و جرم	جلسه سوم
دستیابی به اهداف یادگیری، دیدگاه‌گیری و نظریه ذهن.	جلسه چهارم
مرور روابط عاطفی خود با بقیه افراد	جلسه پنجم
روش‌های تقویت منابع داخلی خود	جلسه ششم
خرج کردن احساس برای دیگران	جلسه هفتم
بدون بحث مخالفت کنید، تمرین کاوش عمیق،	جلسه هشتم
از فناوری برای اتصال استفاده کنید، نه فقط برای کلیک کردن و نظر دادن، اهداف همدلی آنلاین	جلسه نهم
تحسین همدلی در دیگران، شکل دادن عادت همدلی.	جلسه دهم

یافته‌ها

در این پژوهش با استفاده از نرم‌افزار SPSS26 داده‌ها مورد بررسی قرار گرفت. با توجه به اطلاعات به دست آمده و وارد کردن آنها در نرم‌افزار داده‌های زیر حاصل شد. تحلیل داده‌های جمعیت شناختی نشان داد که میانگین و انحراف معیار سنی گروه آزمایش به ترتیب، ۳۸/۰۸ و ۹/۴۹ و گروه کنترل ۳۹/۱۳ و ۱۲/۷۷ قرار داشت. جنسیت شرکت‌کنندگان برای گروه آزمایش شامل ۱۶ (۶۴٪) مرد و ۹ (۳۶٪) زن و برای گروه کنترل ۸ (۳۲٪) مرد و ۱۷ (۶۸٪) زن بود. همچنین فراوانی وضعیت تأهل شرکت‌کنندگان در پژوهش برای گروه آزمایش شامل ۲۰ (۸۰٪) متأهل و ۵ (۲۰٪) مجرد و برای گروه کنترل ۱۸ (۷۲٪) متأهل و ۷ (۲۸٪) مجرد بود. وضعیت اشتغال شرکت‌کنندگان در پژوهش برای گروه آزمایش، ۱ (۴٪) بیکار، ۱۹ (۷۶٪) شغل آزاد و ۵ (۲۰٪) خانه‌دار و برای گروه کنترل ۱ (۴٪) بیکار، ۷ (۲۸٪) شغل آزاد و ۱۶ (۶۴٪) خانه‌دار بودند. جدول شماره (۲) شامل میانگین و انحراف استاندارد توانمندی روان‌شناختی و تعارض کار-خانواده در دو گروه آزمایش و کنترل است.

جدول ۲. آماره‌های توصیفی مقیاس جرم و خشونت و مولفه‌های آن براساس گروه‌بندی‌ها

گروه	میانگین	پس‌آزمون	
		انحراف معیار	میانگین
آزمایش	۱/۳۷	۱۷/۳۲	۲/۱۷
کنترل	۲/۱۵	۲۱/۱۲	۲/۸۵
آزمایش	۱/۱۲	۸/۷۶	۱/۱۳
کنترل	۲/۳۳	۸/۵۰	۲/۹۵
آزمایش	۰/۸۹	۸/۲۸	۰/۸۴
کنترل	۲/۷۴	۹/۲۵	۳/۰۱
آزمایش	۰/۶۲	۵/۶۸	۰/۸۲
کنترل	۱/۲۶	۶/۰۰	۲/۰۲۸
آزمایش	۲/۶۳	۴۰/۰۴	۲/۰۷۱
کنترل	۵/۶۵	۴۴/۸۷	۷/۲۴

در جدول شماره (۲)، میانگین و انحراف معیار مقیاس جرم و خشونت و مولفه های آن (راهبرد تعارض عمومی، جرایم مالی، جرایم بین فردی و جرایم مرتبط با مواد و اعتیاد) به تفکیک دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون نشان داده شده است.

به منظور بررسی تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرم و خشونت اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری از تحلیل کواریانس تک متغیری (ANCOVA) استفاده شد. با توجه به اینکه در این پژوهش دو گروه بود (یک گروه آزمایش و یک گروه کنترل) و قبل از انجام این آزمون لازم است که پیش فرض های جهت بررسی نرمال بودن و همگنی واریانس در جداول (۳) و (۴) آورده شده است.

جدول ۳. نتایج آزمون کالموگروف اسمیرنف مقیاس جرم و خشونت در دو گروه آزمایش و کنترل

متغیرها	گروه	آماره	درجه آزادی	سطح معنی داری
مقیاس جرم و خشونت	کنترل	۰/۱۷۲	۲۵	۰/۰۸۴
	آزمایش	۰/۲۶۰	۲۵	۰/۰۵۴

همان طور که در جدول شماره (۳) مشاهده می شود، نتایج آزمون کالموگروف اسمیرنف نشان می دهد با توجه به اینکه مقدار آن بیشتر از (۰/۰۵) است در نتیجه فرض نرمال بودن توزیع داده ها پذیرفته می شود. به منظور بررسی پیش فرض همسانی واریانس های نمرات، از آزمون لوین (جدول شماره ۴)، استفاده شد.

جدول ۴. نتایج آزمون لوین جهت بررسی همسانی واریانس های نمرات متغیر وابسته

متغیر	F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معنی داری
مقیاس جرم و خشونت	۱/۶۵۸	۱	۸۵	۰/۲۰۸

همان طور که در جدول شماره (۳) مشاهده می شود، نتایج آزمون لوین نشان می دهد که نتایج نشان داد که مقدار P به دست آمده بیشتر از ۰/۰۵ است بنابراین پیش فرض همگنی واریانس ها تأیید می شود. بنابراین فرض همگنی واریانس ها تأیید شده است. در جدول شماره (۵)، (۶)، (۷) و (۸) نتایج تحلیل کواریانس متغیرهای پژوهش آورده شده است.

فرضیه اول پژوهش: در خصوص تأثیر آموزش همدلی بر کاهش راهبرد تعارض عمومی اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری مؤثر بود. نتایج مربوط به تحلیل کواریانس این یافته در جدول شماره (۳) به نمایش درآمده است.

جدول ۵. نتایج حاصل از تحلیل کواریانس تک متغیره به روی میانگین نمره های پس آزمون بر راهبرد تعارض عمومی با کنترل پیش آزمون

پیش آزمون	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	معناداری	میزان تاثیر	توان آماری
پیش آزمون	۲۴۵۶،۷۱۵	۱	۲۴۵۶،۷۱۵	۴۸۰،۶۰۵	۰/۰۰۱	۰/۸۲۶	۱/۰۰
گروه	۰/۵۷۱	۱	۰/۵۷۱	۰/۰۷۹	۰/۷۷۹	۰/۰۰۱	۰/۰۵۹
خطا	۶۷۶،۰۸۸	۹۴	۷،۱۹۲				
کل	۳۵۰۱۳،۰۰۰	۹۷					

براساس جدول شماره (۵)؛ نمره F برای راهبرد تعارض عمومی ۰/۰۷۹ با سطح معناداری ۰/۷۷ می باشد، که بیانگر عدم تفاوت حاصل شده در میزان راهبرد تعارض عمومی بین گروه

تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرم وخشونت اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری/۹۳

های مورد پژوهش می باشد که به این معنی است که میانگین نمرات راهبرد تعارض عمومی در گروه مورد آموزش به طور معناداری کاهش نیافته است.

فرضیه‌ی دوم پژوهش در خصوص تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرایم مالی اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری است. نتایج مربوط به تحلیل کوریانس این یافته در جدول شماره (۶) به نمایش درآمده است.

جدول ۶. نتایج حاصل از تحلیل کوواریانس تک متغیره به روی میانگین نمره های پس آزمون بر جرایم مالی

مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	معناداری	میزان تاثیر	توان آماری
۸۲۸,۱۸۸	۱	۸۲۸,۱۸۸	۲۱۳,۰۱۷	۰/۰۰۱	۰/۷۰۳	۱/۰۰
۷,۸۶۹	۱	۷,۸۶۹	۲,۰۲۴	۰/۱۵۸	۰/۰۲۲	۰/۲۹۱
۳۴۹,۹۱۱	۹۰	۳,۸۸۸				
۷۵۵۶,۰۰۰	۹۳					

براساس جدول شماره (۶). نمره F برای جرایم مالی ۲/۰۲۴ با سطح معناداری ۰/۱۵۸ می باشد، که بیانگر عدم تفاوت حاصل شده در میزان جرایم مالی بین گروه های مورد پژوهش می باشد و به این معنی است که میانگین نمرات جرایم مالی در گروه مورد آموزش کاهش معنا دار نداشته است.

فرضیه‌ی سوم پژوهش در خصوص بررسی تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرم بین فردی اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری است. نتایج مربوط به تحلیل کوریانس این یافته در جدول شماره (۷) به نمایش درآمده است.

جدول ۷. نتایج حاصل از تحلیل کوواریانس ک متغیره به روی میانگین نمره های پس آزمون بر جرم بین فردی

مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	معناداری	میزان تاثیر	توان آماری
۷۷۶,۰۲۹	۱	۷۷۶,۰۲۹	۱۸۰,۸۴۳	۰/۰۰۱	۰/۶۶۰	۱/۰۰
۶۱,۴۰۰	۱	۶۱,۴۰۰	۱۴,۳۰۸	۰/۰۰۱	۰/۱۳۳	۰/۹۶۳
۳۹۹,۰۷۹	۹۳	۴/۲۹۱				
۸۱۱۱,۰۰۰	۹۶					

براساس جدول شماره (۷)، نمره F برای بر جرم بین فردی ۶۱/۴۰۰ با سطح معناداری ۰/۰۰۱ می باشد، که بیانگر تفاوت حاصل شده در میزان بر جرم بین فردی بین گروه های مورد پژوهش می باشد، به این معنی است که میانگین نمرات بر جرم بین فردی در گروه مورد آموزش به طور معناداری کاهش یافته است.

فرضیه‌ی چهارم پژوهش در خصوص بررسی تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرایم مرتبط با مواد و اعتیاد اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری است. نتایج مربوط به تحلیل کوریانس این یافته در جدول شماره (۸) به نمایش درآمده است.

جدول ۸. نتایج حاصل از تحلیل کوواریانس تک متغیره به روی میانگین نمره های پس آزمون بر جرایم مرتبط

با مواد مخدر و اعتیاد با کنترل پیش آزمون

مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	معناداری	میزان تاثیر	توان آماری
۳۹۲,۲۷۶	۱	۳۹۲,۲۷۶	۱۷۲,۵۴۷	۰/۰۰۱	۰/۶۴۵	۱/۰۰
۳۵,۸۵۳	۱	۳۵,۸۵۳	۱۵,۷۷۰	۰/۰۰۱	۰/۱۴۲	۰/۹۷۶
۲۱۵,۹۷۷	۹۵	۲,۲۷۳				
۳۹۸۷,۰۰۰	۹۸					

براساس جدول شماره (۸)، نمره F برای جرایم مرتبط با مواد مخدر و اعتیاد ۱۵/۷۷۰ با سطح معناداری ۰/۰۱ می باشد، که بیانگر تفاوت حاصل شده در میزان جرایم مرتبط با مواد مخدر و اعتیاد بین گروه های مورد پژوهش می باشد که به این معنی است که میانگین نمرات جرایم مرتبط با مواد مخدر و اعتیاد در گروه مورد آموزش به طور معناداری کاهش یافته است.

بحث و نتیجه گیری

یافته اول پژوهش حاضر نشان داد با توجه به سطح معنی داری ۰/۰۷۹، در گروه های مورد پژوهش میزان راهبرد تعارض عمومی متفاوت نمی باشد به این معنی که میانگین نمرات راهبرد تعارض عمومی در گروه مورد آموزش به طور معناداری کاهش نیافته است. بنابراین نتیجه می گیریم برنامه آموزش همدلی بر کاهش راهبرد تعارض عمومی در اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری تاثیر معنی دار نداشته است. نتایج دست آمده با نتایج سالدانا (۲۰۲۰)، ملیون و همکاران، (۲۰۱۹)، هاشمی نیا و همکاران (۱۴۰۰) و مختاری خاتونی (۱۳۹۶) غیرهمسو بود. در تبیین این یافته گفت که سه عاملی که در توجیه یافته های این پژوهش به آن اشاره کرده؛ (۱) ترس از دیپورت شدن به کشور خودشان، با توجه به این که نمونه مورد مطالعه اتباع غیرمجاز بودند و این ترس باعث به وجود آمدن بی اعتمادی در آنها شده است، (۲) با توجه به تفاوت فرهنگی که بین ایران و افغانستان وجود دارد، این مسئله نیز می تواند در ایجاد همدلی شرایط را سخت تر نماید. (۳) از جمله عواملی که در نتایج همه تحقیق های روانشناسی تاثیر دارد، یکی از ویژگی های هر رشته علمی آن است که نتایج یک روش ممکن است برای یک گروه و در یک جامعه خاص معنادار و اثرگذار باشد اما همان موضوع و روش برای گروه دیگر معنادار و اثرگذار نباشد بدین معنا که نتایج آن نسبی است بخصوص رشته های علوم انسانی که بیشتر از سایر علوم در معرض این پدیده هستند (حاجیانی و اخلاقی، ۱۳۹۱). کنترل کردن همه عوامل مداخله کننده در نتایج پژوهش های علوم انسانی اگر نگویم که غیرممکن است اما سخت است و بر همین اساس خیلی متغیرها هستند که ممکن است بر نتایج این پژوهش تاثیر بگذارند.

یافته دوم پژوهش حاضر نشان داد که با توجه به سطح معنی داری ۰/۱۵۸، در گروه های مورد پژوهش میزان جرایم مالی متفاوت نمی باشد، به این معنی که بیانگر در میزان جرایم مالی بین گروه های مورد پژوهش می باشد و میانگین نمرات جرایم مالی در گروه مورد آموزش کاهش معنادار نداشته است. بنابراین نتیجه می گیریم برنامه آموزش همدلی بر کاهش جرایم مالی در اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری تاثیر معنی دار نداشته است. نتایج بدست آمده با نتایج سیگلن و رایدر (۲۰۱۸)، سالادیو و همکاران (۲۰۲۱)، دیبا، (۱۴۰۰) و ابراهیمی و صادق نژاد نایینی (۱۳۹۷) غیر همسو بود.

در پژوهشی حطمی، پاکزاد، فرح بخش، خسروی (۱۳۹۸) که به بررسی علل جرائم اقتصادی در ایران پرداختند نشان دادند که عوامل فرهنگی، سیاست گذاری های کلان، ضعف قوه مقننه و

تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرم و خشونت اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری/۹۵

مجریه و همچنین اوضاع نامناسب اقتصادی به عنوان علل اصلی جرائم مالی به شمار می‌روند. بر همین اساس پژوهش‌ها بیان‌گر این واقعیت هستند که جرائم مالی ریشه در عوامل بیرونی و اقتصادی دارند و افراد با توجه به ضعف ساختارهای اجتماعی، قضایی و اقتصادی مرتکب جرائم مالی می‌شوند و لذا در تبیین یافته‌های بدست آمده می‌توان گفت عوامل درونی و روانی از جمله همدلی اگرچه در جرائم مالی نقش و سهمی دارند اما به عنوان بازیگران اصلی در علت شناسی جرائم مالی در نظر گرفته نمی‌شوند.

یافته سوم پژوهش حاضر نشان داد که با توجه به سطح معنی‌داری ۰/۱۵۸، به این معنی است که میانگین نمرات برجرم بین‌فردی در گروه مورد آموزش به طور معناداری کاهش یافته است. بنابراین نتیجه می‌گیریم برنامه آموزش همدلی بر کاهش جرائم مالی در اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری تأثیر معنی‌دار داشته است. نتایج بدست آمده با نتایج بالیکا و همکاران (۲۰۱۸)، سالدانا (۲۰۲۰)، ملیون و همکاران (۲۰۱۹)، موروسان و همکاران (۲۰۲۰)، سیگلن و رایدر (۲۰۱۸) و دیبا (۱۴۰۰) همسو بود.

در تبیین یافته‌های بدست آمده می‌توان اظهار داشت همدلی به عنوان یکی از متغیرهای و عوامل تأثیرگذار در روابط اجتماعی، بین فردی و کمک‌کننده به بسیاری از مریبان و والدین شناخته می‌شود که نقش تعیین‌کننده‌ای را در مقابله‌های سازنده در برابر مشکلات درونی سازی مانند افسردگی، اضطراب و... و برونی سازی مانند رفتارهای خشونت‌آمیز، نافرمانی‌های مقابله‌ای و... شده دارد (خانجانی و بهادری، خسروشاهی، ۱۳۹۶). همدلی همواره به عنوان یکی از توانایی‌ها و قابلیت‌هایی شناخته می‌شود که به افراد کمک می‌کند احساس‌هایی دیگران را درک کنند و بتوانند در یک موقعیت به طور مناسب پاسخ دهند. ملیون و همکاران (۲۰۱۹) همدلی را قابلیت و توانایی درک نمودن دیگران و تجربه کردن احساس‌هایی که دیگران احساس می‌کنند و پاسخ دادن مناسب به یک موقعیت تعریف نموده‌اند لذا همین امر باعث می‌شود افرادی که از سطح بالاتری از همدلی برخوردار هستند به دلیل اینکه این توانایی را دارند که خود را در موقعیتی که دیگران هستند، قرار دهند و احساسات دیگران را نیز می‌توانند تجربه کنند، میزان خشونت کمتری را تجربه می‌کنند و در نتیجه جرائم بین فردی در بین آن‌ها کمتر دیده می‌شود. یافته چهارم پژوهش حاضر نشان داد که در گروه‌های مورد پژوهش جرایم مرتبط با مواد مخدر و اعتیاد متفاوت می‌باشد به این معنی که میانگین نمرات جرایم مرتبط با مواد مخدر و اعتیاد در گروه مورد آموزش به طور معناداری کاهش یافته است. بنابراین نتیجه می‌گیریم برنامه آموزش همدلی بر کاهش جرائم مالی در اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری تأثیر معنی‌دار داشته است. نتایج بدست آمده با نتایج کربستوفی و همکاران (۲۰۲۰)، پاز و همکاران (۲۰۲۰)، امید، (۱۴۰۰) و (عربی، ۱۳۹۷) همسو بود.

در پژوهشی کربستوفانی و همکاران (۲۰۲۰) بیان نمودند رفتارهای خشونت‌آمیز به عنوان یکی از نشانه‌های اصلی رفتارهای برونی‌سازی شده در افرادی که در آن‌ها همدلی سطح پایین‌تری

دارد بیشتر دیده می‌شود و در افرادی که از همدلی بیشتری برخوردار هستند رفتارهای پر خطری مانند اعتیاد کمتر وجود دارد. در پژوهشی دیگر یاز و همکاران (۲۰۲۰) نشان دادند افرادی که همدلی آن‌ها پایین‌تر است نسبت به دیگران بی تفاوت‌تر و بی اعتنا هستند و همین امر باعث می‌شود که افراد دیگران را به عنوان ابزارهای برای رسیدن به اهداف خود تلقی نموده و از طریق رفتارهای خشونت‌آمیز به دیگران آسیب برسانند این در حالی است افرادی که سطوح بالاتری از همدلی را تجربه می‌کنند رفتارهای جامعه پذیرانه‌تری را از خود نشان می‌دهند. بنابراین مشخص است که همدلی می‌تواند به طور موثر موجب کاهش پر خطری مانند اعتیاد شود و به طور کارآمدی خشونت را در بین افراد و اقشار مختلف می‌تواند کاهش دهد لذا می‌توان نتیجه گرفت با توجه به اینکه همدلی در ماهیت و ذات خود نوعی تجربه کردن احساسات دیگران را در خود دارد موجب کاهش اعتیاد می‌شود.

به طور کلی پدیده جرم و خشونت به عنوان یکی از پدیده‌های تاثیرگذار بر سلامت روان افراد در نظر گرفته می‌شود و جامعه را با بی نظمی روبه‌رو مسازند و آرامش و امنیت جامعه را مختل می‌نماید. پژوهش‌ها نشان می‌دهند افراد دارای اتباع غیرمجاز در جامعه رفتارهای خشونت‌آمیز و جرم‌های متنوعی را داشته و جامعه را با نوعی بی‌امنی روانی، اجتماعی و سیاسی مواجه ساخته‌اند (امیدی، ۱۴۰۰). یکی از پدیده‌هایی که در بین اتباع غیرمجاز به وضوح دیده می‌شود و پژوهش‌گران نیز بر آن تاکید نموده‌اند پدیده جرم می‌باشد (عربی، ۱۳۹۷). جرم همواره به عنوان یکی از چالش‌های جدی در جامعه در نظر گرفته می‌شود. یکی از علت‌های اصلی وقوع جرم، با توجه به شواهد میدانی و پژوهش‌های سیستماتیک، وجود اختلاف نظر و دیدگاه متفاوت در افراد می‌باشد این در حالی است که یکی از مسائل مهمی که می‌تواند زمینه‌ساز اختلاف نظر افراد در سطح جامعه شود اختلاف‌های فرهنگی، عقیدتی و طبقه اجتماعی افراد می‌باشد همچنین با توجه به اینکه اتباع غیرمجاز به طور طبیعی به لحاظ فرهنگی و اجتماعی با افراد جامعه مقصد، دارای تفاوت‌هایی قابل توجه هستند میتوان نتیجه گرفت امکان و احتمال وقوع جرم در این افراد در سطوح مختلف اجتماعی بیشتر است (مؤذن زادگان، نوروزی، ۱۳۹۶). بنابراین یکی از مسائل اصلی که تسریع کننده وقوع جرم می‌باشد وجود اختلاف نظر و عدم درک و تحمل دیگران می‌باشد این در حالی است که همدلی این امکان را برای فرد فراهم می‌نماید که با وجود اختلاف نظر و دیدگاه و احساسات متفاوت بتوانیم فرد را درک و تحمل نمایم لذا افرادی که از سطح بالاتری از همدلی برخوردار هستند در موقعیت‌های مختلف بیشتر دیگران درک می‌نمایند و در مقابل آن‌ها از صبر و تحمل بیشتری برخوردار هستند و احساس درک شدن را به دیگران می‌دهند و دیگران این احساس را پیدا می‌کنند که احساس و افکار آن‌ها محترم و پذیرفته شده هستند. نتایج پژوهش اسپیحوسلیس و همکاران (۲۰۲۰) نشان دادند که همدلی بیشتر در افراد نه تنها با کاهش ارتکاب جرم و جنایت مرتبط است، بلکه یک عامل محافظتی برای پیامدهای منفی زندگی قربانیان است. همچنین در پژوهش دیگر آزعصاران، مهدی نژاد، فرنام (۱۴۰۰) با

تأثیر آموزش همدلی بر کاهش جرم و خشونت اتباع بیگانه غیرمجاز شهرستان ری/ ۹۷

عنوان رابطه همدلی، خودکارآمدی و زورگویی با نقش واسطه‌ای سبک‌های فرزندپروری نشان داد که سبک‌های فرزندپروری و همدلی به طور مستقیم می‌تواند بر کاهش انواع رفتارهای خشونت‌آمیز مانند زورگویی موثر باشد و نتیجه گرفتند که همدلی نقش بسیار مهمی در کاهش بزهکاری و جرم در سطوح مختلف جامعه می‌شود. رفتارهای خشونت‌آمیز و انواع جرائم در گروه‌های مختلف در جامعه به طور آشکار دیده می‌شود در پژوهشی شاکری، جعفری ندوشن و کهدوئی (۱۳۹۹) نشان دادند که آموزش همدلی بر کاهش پرخاشگری و کیفیت روابط با همسالان تاثیر دارد. همچنین آموزش همدلی بر کاهش ابعاد پرخاشگری (فیزیکی، کلامی، خشم، خصومت) دانش‌آموزان موثر است.

تقدیر و تشکر

این مقاله از پایان‌نامه دوره پایان‌نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین-پیشوا استخراج شده است. نویسندگان بر خود لازم می‌دانند مراتب تشکر صمیمانه خود را از تمام کسانی که ما را در انجام ارتقای کیفی این پژوهش یاری دادند، اعلام کنند.

کتابنامه

- اخلاص پور، محمدحسین (۱۳۹۵). آسیب شناسی حضوراتابع بیگانه در استان کرمان و تأثیرات آن بر امنیت، *دانش/انتظامی*، ۱۵(۵): ۱۳۵-۱۵۶.
- امیدی، هادی (۱۴۰۰) تأثیر حضور اتباع افغانی بر احساس امنیت شهروندان شهرستان دماوند، *دانش/انتظامی ویژه شرق تهران*، ۲۹(۲): ۱-۲۴.
- آزغصاران، مهدیه؛ مهدی نژاد، ولی؛ فرنام، علی (۱۴۰۰). رابطه همدلی، خودکارآمدی و زورگویی با نقش واسطه‌ای سبک‌های فرزندپروری. *مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۱۸(۴۲): ۱۱۰-۱۳۵.
- حاجیان، ابراهیم؛ اخلاقی، آرزیتا (۱۳۹۱). کیفیت روابط میان فرهنگی در جامعه ایران و عوامل موثر بر آن. *مطالعات فرهنگی و ارتباطات*، ۸(۲۸): ۶۷-۹۰.
- حطمی ایمان، پاکزاد بتول، فرح بخش مجتبی، خسروی حسن (۱۳۹۸). تحلیل علل جرایم اقتصادی ایران در پرتو نظریه‌های جرم‌شناسی اقتصادی. *مطالعات راهبردی ناجا*، ۴(۱۱): ۹۱-۱۱۴.
- دبیا، حسین (۱۴۰۰) نقش همدلی در درک و تحقق اصول عدالت کیفری مطلوب، *اخلاق پژوهی*، ۴(۱۱): ۴۹-۷۲.
- شاکری، محسن، جعفری ندوشن، اکرم، کهدوئی، سمیه (۱۳۹۹) اثربخشی آموزش همدلی بر پرخاشگری و کیفیت روابط با همسالان دانش‌آموزان پسر. *روان‌شناسی مدرسه*، ۹(۳): ۱۲۰-۳۸.

صادقی فسایی، سهیلا، پروین، ستار (۱۳۹۰) جرم: بر ساخته ذهنیت، گفتمان و قدرت. پژوهش حقوق عمومی، ۱۳(۳۳)؛ ۲۲۰-۲۴۲.

عابدی، مهدی؛ اسماعیلوندی، ایمان؛ بویری، داریوش؛ خواجهی، آرمان؛ نظرصدی، علی (۱۳۹۵) همدلی در روابط انسانی، سومین همایش ملی راهکارهای توسعه و ترویج علوم تربیتی، روانشناسی، مشاوره و آموزش در ایران، تهران.

عربی، اکبر (۱۳۹۷) تأثیر مهاجرت بر جرم در شرق استان تهران مطالعه مورد سرعت منازل سال ۹۴ (ورامین)، فصلنامه علمی - تخصصی دانش انتظامی شرق استان تهران، ۱۸(۵): ۱-۲۰.

عندلیب کورایم، مرتضی (۱۳۹۶)، هنجاریابی مقیاس جرم و خشونت در بین جمعیت بزهکاری شهر تهران، فصلنامه پژوهش های دان انتظامی، سال ۲۰(۴)؛ ۲۱-۴۰.

کاجی اصفهانی سعیده، عارفی مژگان، آقایی جشقانی اصغر، اصلی آزاد مسلم، فرهادی طاهره (۱۳۹۶) مطالعه همدلی شناختی در دانش آموزان با پر خاشگری ارتباطی و آشکار. سلامت روان کودک. ۴(۲)؛ ۱۲۴-۱۱۶.

مختاری خاتونی، مصطفی (۱۳۹۶) بررسی مهاجرت و خشونت در بروز رفتارهای مجرمانه (مورد کاوی شهرستان ورامین، همایش پیشگیری از خشونت چالش ها و راهکارها، کرمان.

مختاری، مصطفی (۱۳۹۵) تاثیر مهاجرت بر ارتکاب جرم با مطالعه موردی شهرستان ورامین)، دانشگاه علوم قضایی و خدمات اداری، دانشکده علوم قضایی و خدمات اداری - دادگستری.

مؤذن زادگان، حسنعلی، نوروزی، سمیه (۱۳۹۶). علل و عوامل ارتکاب جرم منازعه و راه های پیشگیری از آن. تحقیقات حقوقی بین المللی، ۱۰(۳۵)؛ ۲۱۰-۱۸۷.

وزیری، شهرام؛ لطفی عظیمی، افسانه (۱۳۹۰). تأثیر آموزش همدلی در کاهش پر خاشگری نوجوانان. روانشناسی تحولی، ۸(۳۰)؛ ۱۷۵-۱۶۸.

هاشمی نیا، علی اصغر و رضوی، سیداحمد و لشکری، ساسان (۱۴۰۰) و تحلیلی بر نظریه های روانشناسی جنایی در حقوق ایران و اسناد بین المللی، نخستین کنفرانس ملی آینده پژوهی، علوم تربیتی و روانشناسی، شیراز.

References

- Balica, E., Marinescu, V., Croitoru, C., Ciobanu, E., & Stöckl, H. (Eds.) (2018). Migration and Crime: Realities and Media Representations. Palgrave Macmillan
- Berman, A. H. (2004). The reasoning and rehabilitation program: Assessing short—And long-term outcomes among male Swedish prisoners. *Journal of Offender Rehabilitation*, 40(1-2), 85-103.
- Conrad, K. J., Riley, B. B., Conrad, K. M., Chan, Y. F., & Dennis, M. L. (2010). Validation of the Crime and Violence Scale (CVS) against the Rasch

- measurement model including differences by gender, race, and age. *Evaluation review*, 34(2), 83-115.
- Cristofani, C., Sesso, G., Cristofani, P., Fantozzi, P., Inguaggiato, E., Muratori, P., ... & Ruglioni, L. (2020). The Role of Executive Functions in the Development of Empathy and Its Association with Externalizing Behaviors in Children with Neurodevelopmental Disorders and Other Psychiatric Comorbidities. *Brain Sciences*, 10(8), 489.
- Espejo-Siles, Raquel, Izabela Zych, David P Farrington, and Vicente J Llorent. (2020) "Moral Disengagement, Victimization, Empathy, Social and Emotional Competencies as Predictors of Violence in Children and Adolescents." *Children and Youth Services Review* 118 10533.
- Fatma, H., Khan, T.F., Husain, M.(2017) Psychobiology of aggression in sport. *J health Wellbring*, 8(7): 744-7.
- Lee, A. H., & DiGiuseppe, R. (2018). Anger and aggression treatments: A review of meta-analyses. *Current Opinion in Psychology*, 19,65–74
- Jackson, L (2014), *Foreigners in international security documents*, New York: Alfred A Knopf .
- Kastary, p(2013), *Foreigners security in international law*, the American Journal of International Law, Vol. 100, No. 2.
- Lee, A. H., & DiGiuseppe, R. (2018). Anger and aggression treatments: A review of meta-analyses. *Current Opinion in Psychology*, 19,65–74
- Milone, A., Cerniglia, L., Cristofani, Ch., Inguaggiato, E., Levantini, V., Masi, G., paciello, M., Simone, F., & Muratorio, p. (2019). E in youths with conduct disorder and callousunemotionalmpathy-callous. *Neural plasticity*.
- Paz, Y., Orlitsky, T., Roth-Hanania, R., Zahn-Waxler, C., & Davidov, M. (2020). Predicting externalizing behavior in toddlerhood from early individual differences in empathy. *Journal of child psychology and psychiatry*.
- Saladino, V Lin, H,Zamparelli E and Verrastro, v(2021) *Neuroscience, Empathy, and Violent Crime in an Incarcerated Population: A Narrative Review*, *Cognitive Science*, 28(2)
- Saldana, M(2020) *An Empirical Study of the Perception of Criminality through Analysis of Newspapers Online*, *Journal of Information Systems Engineering & Management* 5(4):em0126
- Sigelman, C. K, & Rider, E.A. (2018). *span–Life human development*. USA: Cengage learning.
- Walters, R, chioocchetti A,G, Freitag, C, M.(2016) *the neotobiological basis of human aggression: a review on genetic and epigenetic mechanisms*. *Neuriostchiatr Genet*, 171(5)650-75.